

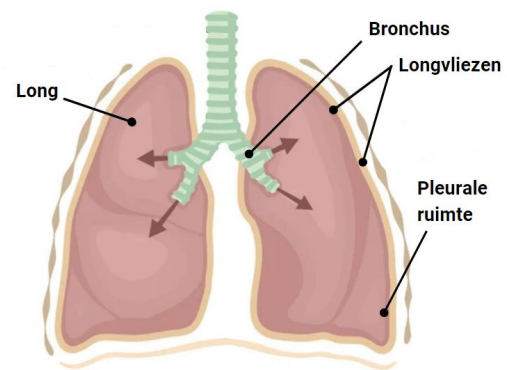
Informatie over Pneumothorax (klaplong)

Een klaplong

Bij een klaplong is er een gaatje ontstaan in een of beide longvliezen. Door dit gaatje is lucht tussen de twee vliezen terechtgekomen. Het gevolg hiervan is dat de long 'inklapt'. De long kan dan nog maar gedeeltelijk of zelfs helemaal niet meer meedoen met de ademhaling. Een klaplong kan op verschillende manieren behandeld worden, afhankelijk van de grootte van de klaplong.

In deze folder geven we een overzicht van de behandelmogelijkheden en gaan we specifiek in op de thoraxdrainage, een behandeling die veel wordt toegepast bij een grote klaplong.

Om de longen liggen 2 vliezen, de zogenoemde pleurabladen. Het binnenste vlies heet het longvlies. Het ligt direct op de long en is ermee vergroeid. Het buitenste vlies heet het borstvlies. Het ligt tegen de binnenwand van de borstkas. Tussen beide vliezen zit een denkbeeldige ruimte, de pleuraholte. Deze ruimte is luchtdicht afgesloten (vacuüm) en is gevuld met een dun laagje vocht. Dit zorgt ervoor dat de vliezen als het ware aan elkaar vastgezogen zitten en soepel over elkaar schuiven tijdens het ademen.

Gezonde longen

Oorzaken van een klaplong

Een klaplong kan op meerdere manieren ontstaan.

Een verwonding, bijvoorbeeld door een auto-ongeluk

Bij een ongeluk kunt u denken aan een val waarbij iemand een rib breekt. De gebroken rib kan een gaatje in de longvliezen prikken, waarbij het vacuüm tussen de vliezen geheel of gedeeltelijk verdwijnt.

Een longaandoening, zoals emfyseem of longfibrose

Een spontaan optredend gaatje in de long, zonder dat er een directe oorzaak te vinden is

De spontane klaplong ontstaat zonder duidelijk aanwijsbare oorzaak. Dit komt bij mannen 5 keer zo veel voor als bij vrouwen. Vaak zijn het jonge mannen met een lange magere lichaamsbouw. Hoe dit komt is onbekend. Een spontane klaplong ontstaat net zo vaak aan de linkerkant als aan de rechterkant. Soms speelt een onderliggende longziekte een rol,

bijvoorbeeld longemfyseem of longfibrose. Daarnaast is de kans op een klaplong duidelijk groter bij duiken met perslucht en bij reizen per vliegtuig. Roken speelt mogelijk ook een rol. Maar er bestaat geen verband met persen of zware inspanning. Een klaplong ontstaat vaak in rust.

Medisch ingrijpen

Een klaplong door medisch ingrijpen kan ontstaan tijdens het aanprikken van de long. Bijvoorbeeld als er longweefsel nodig is voor onderzoek. Een klaplong kan ook ontstaan tijdens een operatie waarbij een deel van de long verwijderd moet worden.

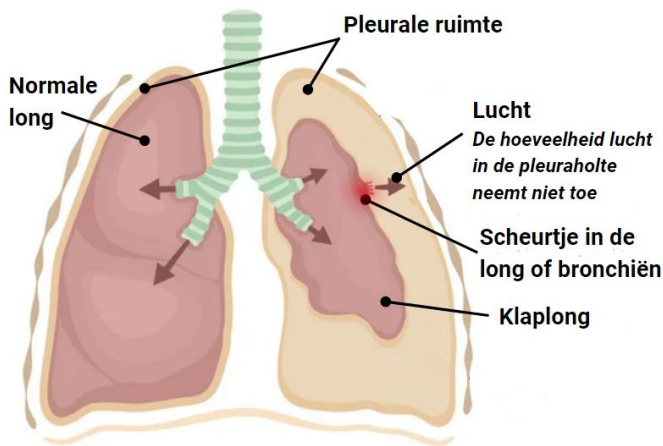
Roken

Een spontane klaplong komt bij mensen die meer dan 20 sigaretten per dag roken 100 keer vaker voor dan bij niet-rokers. Rokers hebben bijna altijd een ontstekingsreactie in de kleinere luchtwegen, wat kan leiden tot verstopping. Zo'n verstopping in de kleinere luchtwegen geeft hogere druk in de longblaasjes. En dat kan er weer voor zorgen dat er een scheurtje in het longvlies komt, met als gevolg een klaplong.

Klachten bij een klaplong

Een klaplong kan een of meer van de volgende klachten geven:

- Een korte, scherpe pijn die verergert bij het ademen.
- Pijn bovenin uw rug of schouderbladen, waardoor u het gevoel heeft niet goed te kunnen zuchten.
- Benauwdheid (afhankelijk van hoe ver de long is ingeklapt; dit wordt vaak vanzelf minder).
- Soms ontstaat een zwelling in de huid van de borst, rug, armen of gezicht. Als u hier op drukt geeft dit een 'knisperend' gevoel. Dit komt doordat er lucht uit de long in het onderhuidse weefsel wordt geperst; ook wel 'subcutaan emfyseem' genoemd. Dit is pijnloos en gaat vanzelf over.
- kortademigheid;
- hoesten (zonder slijm);
- zuurstoftekort en zelfs blauw worden.
- Soms geeft een klaplong nauwelijks klachten en blijft de patiënt er een tijd mee rondlopen.

Behandeling

Behandeling van een kleine klaplong

Een kleine klaplong wordt meestal 'conservatief' behandeld. Dat wil zeggen dat de longarts u bedrust voorschrijft. De lucht die tussen de twee vliezen zit (maar daar dus niet hoort te zijn), wordt dan meestal spontaan door het lichaam opgenomen en afgevoerd. Soms schrijft de arts ook zuurstof voor. Dit bevordert het uitklappen van de long.

Om te controleren of de long uit zichzelf weer uitklapt, gaat u naar de röntgenafdeling voor longfoto's of doorlichting. Als hieruit blijkt dat de long weer uitgekapt is en op zijn plek ligt, mag u snel weer naar huis. U krijgt dan adviezen en leefregels mee om de genezing te bevorderen en om te voorkomen dat u in de herstelperiode nogmaals een klaplong krijgt (zie 'nazorg'). Toch blijft er altijd een kans dat de long opnieuw inklapt.

Als tijdens de behandeling blijkt dat er meer lucht tussen de vliezen komt in plaats van minder, kan de arts besluiten om een thoraxdrainage te doen.

Behandeling van een grote klaplong

Thoraxdrainage

Een grote klaplong wordt meestal behandeld met een thoraxdrainage. Dit is het wegzuigen (draineren) van de opgehoopte lucht die tussen de vliezen zit. Het doel hiervan is om het vacuüm tussen de vliezen zo snel mogelijk te herstellen. Hierdoor zal de long zich weer kunnen ontplooien. Dit lukt alleen als het gaatje in het vlies genezen is.

Plakken met talk

Sommige mensen krijgen meer dan een keer een klaplong (aan dezelfde kant). Als u vaker een klaplong heeft, is de behandeling anders. Dan wordt er via de thoraxdrain talk ingespoten, dat ervoor zorgt dat de longvliezen aan elkaar 'kleven'. U krijgt hiervoor een roesje. Deze behandeling geeft soms wat pijn of koorts. In dat geval kunt u gerust om een pijnstiller vragen.

Operatie (VATS)

Een enkele keer is een klaplong zo ernstig dat een operatie nodig is om deze te herstellen. Of wanneer u opnieuw een klaplong krijgt aan dezelfde kant.

VATS staat voor Video Assisted Thoracic Surgery. Het is een kijkoperatie in de borstholte. Bij deze techniek maakt de thoraxchirurg aan de zijkant van uw borstkas een aantal kleine openingen in uw huid. Via een van deze openingen wordt een camera naar binnen gebracht. Zo kan de chirurg goed zien wat hij/zij in de borstholte doet. Via de andere openingen worden de instrumentjes ingebracht waarmee hij/zij opereert.

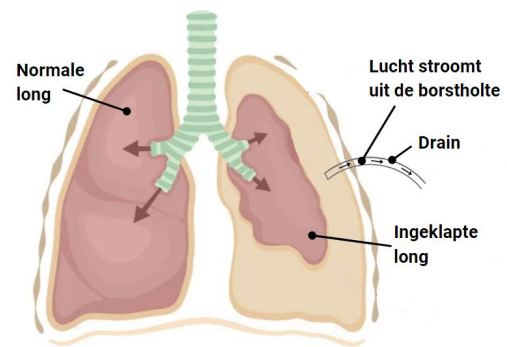
Deze ingreep vermindert de kans op herhaling van een klaplong sterk. Mocht de ingreep bij u noodzakelijk zijn, dan zal de (long)arts dit met u bespreken.

Behandeling met een thoraxdrainage

Een thoraxdrainage wordt gedaan op de Spoedeisende Hulp of de longbehandelkamer.

Inbrengen van de thoraxdrain

- Bij de behandeling met een thoraxdrain ligt u meestal op uw gezonde zij. Het kan ook zijn dat de arts u vraagt om op uw rug te liggen of rechtop te zitten. Dit is afhankelijk van de plaats (bereikbaarheid) van de klaplong.
- U krijgt een plaatselijke verdoving in de huid.
- Vervolgens maakt de longarts een klein sneetje in de huid en brengt daardoor een kunststof slangetje (drain) in, tussen 2 ribben door. Het uiteinde van de drain komt precies tussen de 2 vliezen waar nu lucht zit in plaats van een vacuüm.

Behandeling met thoraxdrain

- De drain wordt vastgezet met een hechting, zodat deze niet los kan schieten. U voelt hier niets van omdat de huid nog is verdoofd. Het andere uiteinde van de drain wordt met een slang aangesloten op een opvangbak, waar de lucht en eventueel wondvocht in komt. Soms is het nodig dat de lucht actief uit de long wordt gezogen, om het vacuüm in de borstholte te herstellen.

Duur van de behandeling

Het inbrengen van de thoraxdrain duurt in totaal ongeveer 20 minuten.

Na de thoraxdrainage

Terug naar de verpleegafdeling

- Na het inbrengen van de drain gaat u terug naar de afdeling.
- Gemiddeld blijft de drain tussen de 3 tot 5 dagen zitten.
- U mag rustig bewegen wanneer u aangesloten bent aan de thoraxdrain met pomp.
- U kunt zich niet douchen zo lang u een drain heeft.

- De arts bepaalt of er ter controle röntgenfoto's gemaakt moeten worden.

Verwijderen van de drain

Het verwijderen van de thoraxdrain gebeurt door de longarts. Het is een kleine ingreep en is over het algemeen pijnloos. Het gaatje waar de drain heeft gezeten, wordt meestal dichtgemaakt met steriele vaseline. Hierna verbindt de verpleegkundige de wond met steriele gazen.

Wanneer mag u naar huis?

Soms wordt de na het verwijderen van de drain nog een foto gemaakt voor controle. Als de foto niet opnieuw een klaplong laat zien, mag u naar huis.

Complicaties bij een drain

Pijn

Bij een thoraxdrainage krijgt u standaard pijnstilling volgens een bepaald schema. Hier zijn verschillende redenen voor:

- Veel mensen vinden het inbrengen van de thoraxdrain en het bewegen met een drain pijnlijk. De pijnstillers maken de pijn draaglijk; vraagt u er dus gerust om.
- Diep ademen en hoesten kan pijnlijk zijn bij een klaplong. Toch is het juist nu belangrijk dat u goed blijft doorademen en dat u slijm kunt ophoesten. Zo hebben bacteriën minder kans om bijvoorbeeld een longontsteking te veroorzaken. Als het ophoesten of doorademen ondanks de pijnstilling moeilijk is, vertel het dan aan de verpleegkundige.
- U kunt pijn krijgen in de arm of schouder aan de zijde waar de thoraxdrain is ingebracht. Door de pijn zult u de neiging hebben om uw arm of schouder te ontzien. Doe dit niet, want daardoor wordt het alleen maar nog pijnlijker en stijver.
- Het is belangrijk om u aan het pijnstillingsschema te houden, ook al hebt u (nog) niet veel pijn. Zo bouwt u namelijk een bepaald niveau aan pijnstillers op in het bloed en werkt de pijnstilling beter.
- De fysiotherapeut komt standaard bij u langs om u te helpen pijnklachten te voorkomen of te verminderen. Hij/zij geeft dan bijvoorbeeld ademhalingsoefeningen en adviezen voor het door bewegen van de arm en schouder.

Obstipatie

Doordat u weinig kunt bewegen, bestaat de kans op obstipatie (verstopping). Dit kan ervoor zorgen dat u erg moet persen om ontlasting te krijgen. Bij persen komt er meer druk op de borstholte en dat moet voor het herstel van de klaplong juist voorkomen worden. Als u last krijgt van obstipatie, krijgt u daarom een mild laxeermiddel. Dat kan in de vorm van een kauwtablet, poeder of siroop.

Trombose

Doordat u minder beweegt dan anders, hebt u een licht verhoogd risico op trombose (een stolsel/bloedpropje dat een bloedvat kan verstoppen). Daarom krijgt u standaard elke dag een injectie met fraxiparine®. Dit geneesmiddel maakt het bloed iets dunner, waardoor de kans kleiner is dat er zo'n stolsel ontstaat.

Nazorg

Douchen

Indien de huidopening gesloten is mag u, 48 uur nadat de drain verwijderd is, weer douchen. Dan mag het verband ook verwijderd worden.

Leefregels

Om het herstel te bevorderen en het risico op een nieuwe klaplong te verminderen, adviseren wij u om u te houden aan onderstaande leefregels:

- Tot het controle bezoek op de polikliniek niet sporten, vliegen of snorkelen.
- U kunt wel zittend werk doen of naar school gaan. U kunt met uw longarts overleggen of uw aandoening of behandeling gevolgen heeft voor het uitoefenen van uw beroep.
- Vermijd 6 weken lang druk verhogende activiteiten.
- Reik of werk 6 weken lang niet bovenhands.
- Doe 6 weken lang geen zwaar huishoudelijk werk (bijvoorbeeld ramen zemen, stofzuigen)
- Til 6 weken lang niet zwaar (zware dozen of kinderen)
- Pers niet bij bukken of wanneer u naar het toilet gaat.
- Voer bezigheden als lopen en fietsen geleidelijk op.
- Niet roken.
- U mag nooit meer duiken met perslucht.
- Tijdens volgend poliklinisch bezoek bespreekt de longarts de eventuele specifieke leefregels.

Contact opnemen

Heeft u na ontslag dringende vragen? Neem dan gerust contact met ons op.

Tot 24 uur na ontslag

- Tijdens kantooruren met de polikliniek Longgeneeskunde via telefoonnummer (0314) 32 95 63.
- Buiten kantooruren of in het weekend, met dienstdoende arts (via de receptie) via telefoonnummer (0314) 32 99 11.

Na 24 uur na ontslag

- Tijdens kantooruren met de polikliniek Longgeneeskunde via telefoonnummer (0314) 32 95 63.
- Buiten kantooruren met de huisartsenpost in uw regio.

Uw privacy en onze geheimhouding

Om u de beste zorg te kunnen geven, hebben wij gegevens van u nodig. Deze gegevens leggen wij digitaal vast en beveiligen wij goed. Wij gaan zorgvuldig om met deze gegevens en houden ons aan de wet- en regelgeving. Dit betekent onder andere dat al onze medewerkers een geheimhoudingsplicht hebben en u als patiënt recht heeft op privacy. Uitgebreide informatie over uw privacy, rechten en plichten vindt u in de folder '[Uw rechten en plichten als patiënt](#)'. Deze folder kunt u raadplegen op folders.slingeland.nl.